

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 7.6.2011
SEC(2011) 717 τελικό

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Αξιολόγηση του εθνικού προγράμματος μεταρρυθμίσεων του 2011 και του προγράμματος σταθερότητας για την ΕΛΛΑΔΑ

που συνοδεύει το έγγραφο

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2011 της Ελλάδας και την έκδοση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το επικαιροποιημένο πρόγραμμα σταθερότητας της Ελλάδας, 2011-2014

{SEC(2011)808}

{SEC(2011) 808 τελικό0

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ισχυρή αναπτυξιακή επίδοση της Ελλάδας κατά την τελευταία δεκαετία βασιζόταν σε μη διατηρήσιμους παράγοντες. Με μέση αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ σχεδόν 4% ετησίως μεταξύ 2000 και 2009, έναντι 2% στη ζώνη του ευρώ, η εισοδηματική διαφορά της Ελλάδας με τον μέσο όρο της ζώνης του ευρώ μειώθηκε από 25% σε περίπου 10%. Αυτό αντανακλούσε την κατακόρυφη αύξηση της εγχώριας ζήτησης, ιδίως στην κατανάλωση και στις επενδύσεις σε κατοικίες. Υψηλές αυξήσεις των πραγματικών μισθών, ταχεία πιστωτική μεγέθυνση – υποστηριζόμενη από την ελευθέρωση του χρηματοπιστωτικού τομέα και από τα χαμηλά πραγματικά επιτόκια που συνδέονταν με την υιοθέτηση του ευρώ – και χαλαρή δημοσιονομική πολιτική συνέβαλαν σε έντονη ανάπτυξη. Κατά την περίοδο 2000-2009, το εξωτερικό εμπόριο επηρέασε αρνητικά την ανάπτυξη και το μερίδιο των εξαγωγών στο ΑΕΠ μειώθηκε από 25% σε 19%.

Η εκρηκτική άνοδος της απορρόφησης (συνολικής ζήτησης) και η ασθενής εξωτερική ανταγωνιστικότητα προκάλεσαν ταχεία αύξηση των εξωτερικών ανισορροπιών. Η αύξηση των πραγματικών μισθών σταθερά υπερέβαινε τα κέρδη παραγωγικότητας κατά την τελευταία δεκαετία, γεγονός που εν μέρει αντανακλούσε τις επιπτώσεις από τις πολύ υψηλές αυξήσεις των μισθών του δημόσιου τομέα. Η προκύπτουσα αύξηση του ULC (κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος) διέβρωσε την εξωτερική ανταγωνιστικότητα, επίσης και σε σχέση με την υπόλοιπη ζώνη του ευρώ. Η πραγματική σταθμισμένη συναλλαγματική ισοτιμία (REER) της Ελλάδας ανατιμήθηκε κατά περίπου 10-20%, ανάλογα με τον χρησιμοποιούμενο αποπληθωριστή, στη διάρκεια της περιόδου 2000-2009 και, σύμφωνα με τους υπολογισμούς των υπηρεσιών της Επιτροπής, ήταν υπερτιμημένη κατά 10 έως 20% το 2009 (πλαίσιο 1, διάγραμμα 4). Ο συνδυασμός της υψηλής αύξησης της εγχώριας ζήτησης και της επιδείνωσης της εξωτερικής ανταγωνιστικότητας επέφερε ταχεία επιδείνωση του ελλείμματος τρεχουσών συναλλαγών, το οποίο κορυφώθηκε με 14% του ΑΕΠ το 2008.

Οι δημοσιονομικές ανισορροπίες παρέμειναν σταθερά υψηλές. Αφότου η Ελλάδα υπέβαλε το πρώτο πρόγραμμα σταθερότητας τον Δεκέμβριο του 2000 (λίγο μετά την απόφαση να υιοθετήσει η Ελλάδα το ευρώ), το οποίο έθετε ως μεσοπρόθεσμο στόχο (ΜΔΣ) την ισοσκελίση της δημοσιονομικής θέσης, ο στόχος αυτός δεν επιτεύχθηκε ποτέ. Ακόμη χειρότερα, το ονομαστικό ισοζύγιο ποτέ δεν ήταν κατώτερο του 3% του ΑΕΠ (διάγραμμα 2). Οι δημοσιονομικοί στόχοι δεν επιτυγχάνονταν ποτέ, παρά το ευμενές οικονομικό περιβάλλον, λόγω της συστηματικής υπέρβασης των δαπανών, της ενδημικής φοροδιαφυγής και των σταθερά υπεραισιόδοξων προβλέψεων ως προς τα φορολογικά έσοδα. Το μέγεθος του δημόσιου τομέα αυξήθηκε από 44% του ΑΕΠ το 2000 σε περισσότερο από 50% το 2009, όχι μόνο απορροφώντας τη διαθέσιμη εξωτερική χρηματοδότηση, αλλά και παραγκωνίζοντας πόρους του ιδιωτικού τομέα και, ως εκ τούτου, εξασθενίζοντας την οικονομική επίδοση (διάγραμμα 3). Επιπλέον, τα συστήματα υγείας και συντάξεων που δεν είχαν υποστεί μεταρρύθμιση απειλούσαν τη μακροπρόθεσμη διατηρησιμότητα των δημοσίων οικονομικών.

Οι συνεχιζόμενες δημοσιονομικές και εξωτερικές ανισορροπίες οδήγησαν σε σημαντική αύξηση του δημόσιου και του εξωτερικού χρέους. Το 2009, το ακαθάριστο δημόσιο χρέος έφθασε το 115% του ΑΕΠ, έναντι 103% του ΑΕΠ το 2000, και το καθαρό εξωτερικό χρέος σχεδόν το 100% του ΑΕΠ, έναντι 45% του ΑΕΠ το 2000 (διάγραμμα 5). Περίπου τα τρία τέταρτα του συνολικού εξωτερικού χρέους σχετίζονται με τον δημόσιο τομέα και έχουν σχετικά μεγάλες διάρκειες. Συνολικά, η συσσώρευση μακροοικονομικών ανισορροπιών, το μεγάλο ύψος του δημόσιου και του εξωτερικού χρέους, η ασθενής εξωτερική

ανταγωνιστικότητα, ένα μη διατηρήσιμο συνταξιοδοτικό σύστημα και οι ασθενείς θεσμοί κατέστησαν την Ελλάδα ευάλωτη στην αυξημένη απροθυμία ανάληψης κινδύνων στις διεθνείς κεφαλαιαγορές.

Επιπλέον, η Ελλάδα έχει άκαμπτες αγορές προϊόντων και εργασίας. Η επίδοση της Ελλάδας υστερεί σε πολλούς τομείς διαρθρωτικής πολιτικής. Αυτό είχε επίπτωση στην οικονομική επίδοση του παρελθόντος, όπως αποδεικνύεται από τα σχετικά χαμηλά επίπεδα απασχόλησης και παραγωγικότητας της εργασίας στην Ελλάδα, τα οποία αντισταθμίστηκαν μόνον εν μέρει από τον υψηλό αριθμό ωρών εργασίας. Αν δεν αντιμετωπιστούν σοβαρά, οι διαρθρωτικές ακαμψίες μπορεί να υπονομεύσουν την ικανότητα της ελληνικής οικονομίας να προσαρμοστεί στην τρέχουσα κατάσταση.

Η παγκόσμια κρίση του 2008-2009 έφερε στο φως τα τρωτά σημεία της Ελλάδας. Ως αποτέλεσμα, το κλίμα στις αγορές έναντι της Ελλάδας επιδεινώθηκε απότομα στις αρχές του 2010. Η οικονομική επιβράδυνση είχε βαρύ τίμημα για τα δημόσια οικονομικά. Οι σημαντικές υπερβάσεις δαπανών και η κατακόρυφη πτώση των κρατικών εσόδων ώθησαν το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης σε εκτιμώμενο ποσοστό 13,6% του ΑΕΠ το 2009. Το δημόσιο χρέος έφθασε το 115% του ΑΕΠ στο τέλος του 2009. Επιπλέον, η έκταση της επιδείνωσης της δημοσιονομικής θέσης αποκαλύφθηκε αρκετά αργά, λόγω σοβαρών ελλείψεων στα συστήματα λογαριασμών και στατιστικών της Ελλάδας (πίνακας 1). Αυτή η καθυστέρηση στην εφαρμογή διορθωτικών μέτρων εξέπληξε τις αγορές, οι οποίες άρχισαν να ανησυχούν σχετικά με τη δημοσιονομική διατηρησιμότητα. Οι κυριότεροι οργανισμοί αξιολόγησης υποβάθμισαν τη χώρα, η δε απόδοση των κρατικών ομολόγων και τα περιθώρια των CDS αυξήθηκαν απότομα από το τέλος του 2009.

Table 1. Revision to 2009 deficit estimates

	2009 deficit (% of GDP)
Budget 2009	2
SGP January 2009	3.7
EDP notification April 2009	3.7
EDP notification October 2009	12.7
Budget 2010	12.7
SGP January 2010	12.7
February 2010	12.9
EDP Notification April 2010	13.6

Sources: Greek authorities, Eurostat.

Ο τραπεζικός τομέας, αν και δεν ήταν η πηγή της δημοσιονομικής πίεσης, επηρεάστηκε από την οικονομική κρίση και την κρίση εμπιστοσύνης. Ο μέσος δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας των ελληνικών τραπεζών βελτιώθηκε σε 11,7% στα τέλη του 2009, εν μέρει χάρη σε εισφορές δημοσίων κεφαλαίων, πέρα από τις προσπάθειες των ίδιων των τραπεζών να αυξήσουν τα κεφαλαιακά αποθέματα ασφαλείας. Ωστόσο, τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια αυξήθηκαν από 5% το 2008 σε 7,7% τον Δεκέμβριο του 2009 (πίνακας 2). Επιπροσθέτως, η αύξηση των ανησυχιών σχετικά με τη φερεγγυότητα της χώρας επηρέασε το τραπεζικό σύστημα μέσω διαφόρων διαύλων (πλαίσιο 2), τροφοδοτώντας τις ανησυχίες για μια άτακτη προσαρμογή. Οι εξελίξεις αυτές απαιτούσαν ταχεία πολιτική απάντηση.

Τον Απρίλιο του 2010, οι αρχές ζήτησαν επίσημα χρηματοδοτική συνδρομή. Η κυβέρνηση αντιμετώπιζε ευμεγέθεις δημοσιονομικές ανάγκες χρηματοδότησης τον Απρίλιο και τον Μάιο του 2010. Οι ανάγκες του Απριλίου καλύφθηκαν με την έκδοση ομολόγων – 8 δις ευρώ με

πενταετή ομόλογα στις 25 Ιανουαρίου, 5 δις ευρώ με δεκαετή ομόλογα στις αρχές Μαρτίου και 5 δις ευρώ με επταετή ομόλογα στα τέλη Μαρτίου – αλλά με υψηλό τίμημα (το μέσο επιτόκιο υπερέβη το 6%). Μετά την περαιτέρω επιδείνωση των συνθηκών στις αγορές στη διάρκεια του Απριλίου, οι αρχές της χώρας ζήτησαν διμερή χρηματοδοτική συνδρομή από τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ και τη σύναψη συμφωνίας χρηματοδότησης άμεσης ετοιμότητας (Stand-By) από το ΔΝΤ. Κοινό κλιμάκιο ΕΕ-ΕΚΤ-ΔΝΤ μετέβη στην Αθήνα στις 21 Απριλίου 2010 για να συζητήσει δέσμη μέτρων πολιτικής για την αποκατάσταση της μακροοικονομικής σταθερότητας και της διατηρήσιμης μακροπρόθεσμης ανάπτυξης. Επιτεύχθηκε συμφωνία σε τεχνικό επίπεδο στις 2 Μαΐου 2010 για μια περιεκτική δέσμη μέτρων πολιτικής για την περίοδο 2010-13, στηριζόμενη σε επίσημη χρηματοδότηση συνολικού ύψους 110 δις ευρώ. Την ίδια ημέρα, η Ευρωομάδα κύρωσε το πρόγραμμα πολιτικής και ενέκρινε διμερή δάνεια από τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ ύψους 80 δις ευρώ. Στις 9 Μαΐου, το Συμβούλιο του ΔΝΤ ενέκρινε συμφωνία Stand-By ύψους 30 δις ευρώ.

2. ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ παρέχουν οικονομική συνδρομή στην Ελλάδα μέσω συγκεντρωμένων διμερών δανείων, τη διαχείριση των οποίων έχει αναλάβει η Επιτροπή εκ μέρους τους. Στις 2 Μαΐου, η Ευρωομάδα συμφώνησε να χορηγήσει ένα χρηματοδοτικό πακέτο ύψους έως 80 δις ευρώ για τρία έτη για την κάλυψη των χρηματοδοτικών αναγκών της Ελλάδας, σε συνάρτηση με έναν διακανονισμό χρηματοδότησης άμεσης ετοιμότητας με το ΔΝΤ ύψους έως 30 δις ευρώ. Η συνδρομή παρέχεται σε τριμηνιαίες δόσεις, το αντίστοιχο μέγεθος των οποίων αντανακλά το προβλεπόμενο προφίλ των χρηματοδοτικών αναγκών. Οι εκταμιεύσεις πραγματοποιούνται εξίσου από τη ζώνη του ευρώ και το ΔΝΤ βάσει των μεριδίων τους στο συνολικό πακέτο συνδρομής (8:3). Η αυστηρή τήρηση των προϋποθέσεων αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του πακέτου υποστήριξης, ώστε να διασφαλιστεί η αποτελεσματική αντιμετώπιση από μέρους της Ελλάδας των βασικών δημοσιονομικών και μακροοικονομικών ανισορροπιών. Τα βασικά στοιχεία των προϋποθέσεων πολιτικής έχουν καταγραφεί σε μια απόφαση του Συμβουλίου βάσει του άρθρου 126 παράγραφος 9 και του άρθρου 136 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης¹. Οι συγκεκριμένες προϋποθέσεις για την αποδέσμευση των δόσεων του δανείου περιγράφονται αναλυτικότερα σε ένα Μνημόνιο Συνεννόησης που έχει συμφωνηθεί με τις ελληνικές αρχές. Η τήρηση των προϋποθέσεων είναι η ίδια σε όλα τα προγράμματα της ζώνης του ευρώ και του ΔΝΤ. Η συμμόρφωση με τις προϋποθέσεις πολιτικής ελέγχεται από την Επιτροπή, σε συνεργασία με την ΕΚΤ, σε τριμηνιαία βάση. Διατηρείται στενός συντονισμός με το ΔΝΤ. Βάσει μιας έκθεσης της Επιτροπής, τα κράτη μέλη που προσφέρουν συνδρομή αποφασίζουν ομοφώνως για την αποδέσμευση κάθε δόσης.

Το πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής προβλέπει πρωτοφανή προσπάθεια δημοσιονομικής εξυγίανσης για την περίοδο 2010-2014. Το δημοσιονομικό έλλειμμα προβλέπεται να μειωθεί από σχεδόν 15,5% του ΑΕΠ το 2009 σε ποσοστό κάτω του 3% του ΑΕΠ το 2014. Από τα μέτρα με αντίκτυπο στους δημοσιονομικούς λογαριασμούς του 2010, 4,4% του ΑΕΠ αφορούσε το σκέλος των δαπανών και 4% του ΑΕΠ το σκέλος των εσόδων του προϋπολογισμού. Η μείωση του ελλείμματος υπολειπόταν του ετήσιου στόχου, λόγω του υψηλότερου από το αναμενόμενο έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης για το 2009, της

¹ Απόφαση του Συμβουλίου, της 10ης Μαΐου 2010 (2010/320/ΕΕ), (ΕΕ L 145 της 11.6.2010, σ. 6) δυνάμει του άρθρου 126 παράγραφος 9 και του άρθρου 136 της ΣΛΕΕ, απευθυνόμενη προς την Ελλάδα, με σκοπό την ενίσχυση και εμβάθυνση της δημοσιονομικής εποπτείας, διά της οποίας ειδοποιείται να λάβει τα μέτρα μείωσης του ελλείμματος που κρίνονται αναγκαία για την αντιμετώπιση της κατάστασης υπερβολικού ελλείμματος έως το 2014.

υποκείμενης ανοδικής πίεσης στις δαπάνες (π.χ. τόκοι, συντάξεις γήρατος) και του αντικτύπου της ύφεσης στους φόρους και τις κοινωνικές δαπάνες. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων: περικοπές στους ονομαστικούς μισθούς και τις συντάξεις (καταβολή 13^{ου} και 14^{ου} μισθού), περικοπές στην ενδιάμεση κατανάλωση και τις δημόσιες επενδύσεις, κατάργηση του επιδόματος αλληλεγγύης, και αυξήσεις του ΦΠΑ και των ειδικών φόρων κατανάλωσης στα καύσιμα, τα τσιγάρα και τα οινοπνευματώδη.

Παράλληλα, η κυβέρνηση δρομολόγησε φιλόδοξες μεταρρυθμίσεις των συστημάτων συντάξεων και δημόσιας υγείας, που αναμένεται να στηρίξουν τη μακροπρόθεσμη διατηρησιμότητα των δημοσίων οικονομικών στην Ελλάδα. Τα νομοσχέδια για τη μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος, τα οποία ψηφίστηκαν από τη Βουλή τον Ιούλιο του 2010, προβλέπουν πολύ σύντομες μεταβατικές περιόδους για την αύξηση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης και των περιόδων καταβολής εισφορών, καθώς και αλλαγές στις παραμέτρους, που αναμένεται να βελτιώσουν σημαντικά τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του συνταξιοδοτικού συστήματος. Η μεταρρύθμιση απλοποιεί το υφιστάμενο, ιδιαίτερος κατακερματισμένο συνταξιοδοτικό σύστημα, βελτιώνει τη διαφάνεια και τη δικαιοσύνη, αυξάνει την ηλικία συνταξιοδότησης και μειώνει τη γενναιοδωρία των επιδομάτων, ενώ διατηρεί ένα επαρκές επίπεδο συντάξεων για άτομα με χαμηλά και μεσαία εισοδήματα. Προχωρούν οι μεταρρυθμίσεις του συστήματος υγείας, με σκοπό να διατηρηθούν οι δαπάνες για τη δημόσια υγεία στο 6% του ΑΕΠ ή σε χαμηλότερο επίπεδο, ενώ παράλληλα να διατηρηθεί η πρόσβαση όλων στο σύστημα και να βελτιωθεί η ποιότητα της παροχής περίθαλψης.

Το πρόγραμμα διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων είναι προσανατολισμένο στην ανάκτηση της ανταγωνιστικότητας. Οι μεταρρυθμίσεις που εγκρίθηκαν το 2010 περιλαμβάνουν ένα πρώτο σκέλος εργασιακών μεταρρυθμίσεων. Στο τέλος του έτους εκδόθηκε νόμος για την περαιτέρω απελευθέρωση της αγοράς εργασίας, με την αναμόρφωση του συστήματος συλλογικών διαπραγματεύσεων και άλλα συναφή μέτρα. Προετοιμάζεται η άρση των περιττών εμποδίων όσον αφορά την πρόσβαση σε ορισμένα επαγγέλματα και την άσκησή τους. Έχουν θεσπιστεί ορισμένα μέτρα που αφορούν το επιχειρηματικό περιβάλλον, όπως νέος επενδυτικός νόμος, νέος νόμος περί ανταγωνισμού και νέοι κανόνες για την έκδοση αδειών.

Η σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού τομέα έχει στηριχθεί με τη δημιουργία Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας. Το κεφάλαιο του Ταμείου ανήλθε σε 10 δις. ευρώ, προερχόμενα από τη διεθνή χρηματοδοτική δέσμη. Παρά ταύτα, η στενότητα ρευστότητας και η αύξηση των μη εξυπηρετούμενων δανείων ασκούν πίεση στο τραπεζικό σύστημα. Ακολουθώντας την επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας και τη συνεχιζόμενη εκροή καταθέσεων, πρόσφατα ο ετήσιος ρυθμός αύξησης των πιστώσεων προς τον ιδιωτικό τομέα κατέστη αρνητικός. Έχουν μπει σε τροχιά διάφορες νέες πρωτοβουλίες. Πρώτον, για να στηριχθεί η ρευστότητα του τραπεζικού συστήματος, η κυβέρνηση θα εκδώσει μια νέα σειρά κρατικών εγγυήσεων ύψους 30 δις ευρώ. Δεύτερον, η Τράπεζα της Ελλάδος έχει ζητήσει από τις τράπεζες να καταρτίσουν και να θέσουν σε εφαρμογή μεσοπρόθεσμα σχέδια χρηματοδότησης, όπου θα παρουσιάζονται τρόποι για να μειωθεί η εξάρτησή τους από τις πιστώσεις του Ευρωσυστήματος. Τέλος, προχωρεί η αναδιάρθρωση των κρατικών τραπεζών, ενώ οι αρχές ενθαρρύνουν τις ιδιωτικές τράπεζες να αυξήσουν τα κεφάλαιά τους και να αναδιαρθρωθούν, ανάλογα με τις ανάγκες.

3. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Με βάση την τριμηνιαία έκθεση συμμόρφωσης από τις ελληνικές αρχές, η Επιτροπή προβαίνει σε εκτίμηση της συμμόρφωσης και απευθύνει ανακοίνωση στο Συμβούλιο, συνοδευόμενη από σύσταση για τροποποιημένη απόφαση του Συμβουλίου. Η απόφαση

2010/320/ΕΕ του Συμβουλίου έχει τροποποιηθεί τρεις φορές έως τον Μάρτιο του 2011². Οι αποφάσεις περιλαμβάνουν λεπτομερείς τριμηνιαίες απαιτήσεις πολιτικής σε διάφορους τομείς, όπως η δημοσιονομική εξυγίανση, οι διαρθρωτικές δημοσιονομικές μεταρρυθμίσεις, οι μεταρρυθμίσεις της αγοράς εργασίας και των αγορών προϊόντων κ.λπ.

Η πλέον πρόσφατη αξιολόγηση (με ημερομηνία 24 Φεβρουαρίου 2011³) κατέληξε στο συμπέρασμα ότι «*Εν τέλει, παρά τη δημοσιονομική διολίσθηση του 2010, η Ελλάδα ετοιμάζεται να λάβει τα απαραίτητα μέτρα και να εφαρμόσει τις αναγκαίες πολιτικές για να παραμείνει στη σωστή πορεία, προκειμένου να τερματιστεί η κατάσταση υπερβολικού ελλείμματος μέχρι το 2014, όπως απαιτείται στην απόφαση του Συμβουλίου. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι η Ελλάδα συμμορφώνεται ικανοποιητικά προς την απόφαση της 10ης Μαΐου 2010, ανταποκρινόμενη στην σύσταση του Συμβουλίου της 16ης Φεβρουαρίου 2010 και υλοποιώντας τα μέτρα που προβλέπονται στα επικαιροποιημένα ΜΟΧΠ και ΜΣ της 22ας Νοεμβρίου 2010.*»

Στις 2 Μαΐου, άρχισε η τέταρτη επανεξέταση της εφαρμογής του προγράμματος οικονομικής προσαρμογής. Συμμετέχουν στελέχη της Επιτροπής, της ΕΚΤ και του ΔΝΤ.

4. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ, ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Η Ελλάδα υπέβαλε Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων, το οποίο συντάχθηκε σύμφωνα με το «Πρόγραμμα Οικονομικής Προσαρμογής για την Ελλάδα». Οι ενδιαφερόμενοι φορείς δεν συμμετείχαν στη σύνταξη του ΕΠΜ. Η Ελλάδα έχει θέσει στόχους στους πέντε βασικούς τομείς που καθορίζονται στη στρατηγική «Ευρώπη 2020»· ωστόσο, ο στόχος για Ε&Α, ο οποίος είχε τεθεί προηγουμένως στο 2% του ΑΕΠ, θα αναθεωρηθεί προς πιο ρεαλιστικά επίπεδα που θα λαμβάνουν υπόψη το παρόν οικονομικό κλίμα. Θα μπορούσε επίσης να αναθεωρηθεί ο στόχος σχετικά με το ποσοστό απασχόλησης, σε περίπτωση απρόβλεπτων εξελίξεων.

Πίνακας 1: Στόχοι της Ελλάδας «Ευρώπη 2020»

Στόχοι «Ευρώπη 2020»	Σημερινή κατάσταση στην Ελλάδα ⁴	Στόχος της Ελλάδας «Ευρώπη 2020» στο ΕΠΜ
Επενδύσεις σε Ε&Α (% του ΑΕΠ)	0,58% (2007)	
Ποσοστό απασχόλησης (%)	64% (2010)	70%
Πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου (%)	14,5% (2009)	9,7%
Ολοκλήρωση τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (%)	26,5% (2009)	32%
Μείωση του αριθμού ατόμων σε κατάσταση ή σε κίνδυνο φτώχειας ή αποκλεισμού	539 000(2009)	Μείωση κατά 450 000 του αριθμού ατόμων σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού
Ενεργειακή απόδοση – μείωση της κατανάλωσης ενέργειας σε Μτοε ⁵		Μείωση της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας: 2,7 Μτοε
Μείωση των εκπομπών	- 7% ⁶	- 4% ⁷

² Απόφαση 2010/486/ΕΕ του Συμβουλίου, της 7ης Σεπτεμβρίου 2010 (ΕΕ L 241 της 14.9.2010, σ. 12)· Απόφαση 2011/57/ΕΕ του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2010 (ΕΕ L 026 της 29.1.2011, σ. 15)· Απόφαση 2011/257/ΕΕ του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2011 (ΕΕ L 110 της 29.4.2011, σ. 26).

³ http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/occasional_paper/2011/op77_en.htm.

⁴ Αριθμητικά στοιχεία της Eurostat.

⁵ Όπως υπολογίζεται από την Επιτροπή. Μτοε = εκατομμύρια τόνοι ισοδύναμου πετρελαίου.

αερίων θερμοκηπίου (από πηγές που δεν καλύπτονται από το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών)		
Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (% της συνολικής χρήσης ενέργειας)	8% (2008)	18% της μικτής τελικής κατανάλωσης ενέργειας

⁶ Η ποσότητα αυτή αντιστοιχεί στην εξέλιξη, κατά την περίοδο 2005-2008, των εκπομπών που δεν καλύπτονται από το σύστημα της ΕΕ για την εμπορία δικαιωμάτων εκπομπών. Καθώς το πεδίο εφαρμογής του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών εξελίχθηκε μεταξύ 2005 και 2008, οι εν λόγω εκπομπές υπολογίζονται με βάση τις κυριότερες σχετικές κατηγορίες πηγών σύμφωνα με την UNFCCC (Σύμβαση Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για τις κλιματικές μεταβολές) (σε αντίθεση με τη διαφορά μεταξύ συνολικών εκπομπών και ελεγχμένων εκπομπών στο πλαίσιο του ΣΕΔΕ της ΕΕ).

⁷ Ο εθνικός στόχος μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που καθορίζεται στην απόφαση 2009/406/ΕΚ («απόφαση επιμερισμού των προσπαθειών») αφορά τις εκπομπές που δεν καλύπτονται από το σύστημα της ΕΕ για την εμπορία δικαιωμάτων εκπομπών. Εκφράζεται ως η ελάχιστη σχετική μείωση (εάν είναι αρνητικός) ή η μέγιστη σχετική αύξηση (εάν είναι θετικός) σε σύγκριση με τα επίπεδα του 2005.